

י. מארנארין

H 3175

(פראגמענטן פון א פאעמע)

6173.

אויסגאבע פאלעספעטשאט,
האמעל 1925

7584

י. מארגאלין

Exp.
K 3175

P. P. B.
1925.

ע ר ד

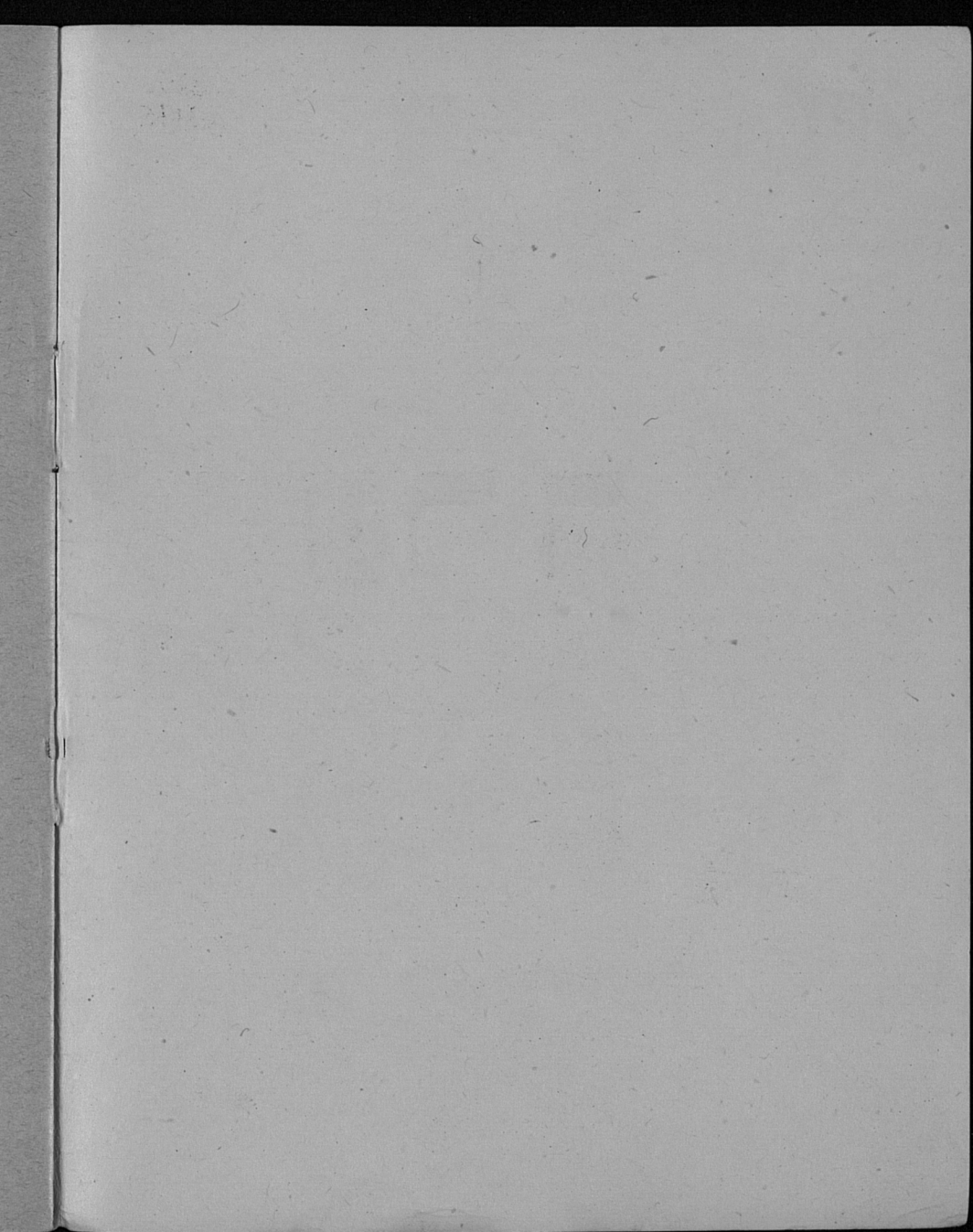
פראגמענטן פון אַ פאָעמע

אויסגאבע „פאָלעספעטשאַט“, האָמעל

1925

6173

1.

ס'איז מוישקע א יאטל א וואוילער,
און ס'גייט אים דאס 18-טע יאר :
ער ניט בא א שניידער קעסיידער
און קאן שוין גוט מאכן א פאר .
נאר האט ער א פאנים א בלייכן ,
און פילט ער א ווייטאק אין ברוסט ;
עס טוט נאר א בלאז וואו א ווינטל —
מוישקע ער קרעכצעט און הוסט.
געענדיקט די ארבעט — דאס געסל
פארהילט אין א גראָ-שוואַרצער טוך :
מוישקע ער זעצט זיך ביים פענסטער
און לייענט זיך לאנגזאם א בוך ...
לייענט און טראכט — ווי א קיווער
איז עפעס דאס שטעטעלע שטיל,
אין געסל — נאָר הונגעריק הינטל
בלאנקעט אַרום אָן א ציל.

1928

УГГ

УЧЕБНИК

Гулбит. № 1653.
Зак. № 4928. — 1000 экз.
«П-леспечатъ», Гомель.

УЧЕБНИК

II.

ווי אַ ווילדע כאיע רעוועט גרויסע שטאט,
 פליען אווטאָבוסן, רייסן אוף די לופט:
 ברעכן פערד דעם ברוקשטיין, קלאפן מיט די פיס,
 ס'לעבט די גאס מיט אימפעט, פליט און שרייט און רופט.
 — צייטונג, גיכער צייטונג! גאר די לעצטע ניס!
 איבער הייזער היינגען פאנען בלוטיק-רויט;
 איבער גאסן שפאָנען פיאנערן פיל,
 ערגעץ וואו מע קלייבט זיך, ערגעץ וואו מע גייט.
 ווערט ער ווי צעטומלט מוישקע און ער קוקט.
 — דרייט זיך איבער גאסן ביז ער ווערט שוין מאַט.
 — ווייסט ניט, בעסטער כאווער, וואו איז דא קאמיוג?
 — גיי זיך לינקס און רעכטס נעם, דארט אין שטוב
 פון ראַט

III.

א יאַט פון פראווינץ מיט א פאנים אבלייכן,
 א יאַט און פארטראכט און גאר אן אַ שמייכל.
 ווי קומט עס אַ כאווער, פון וואנען, פון ווען?
 און זאל ער דערציילן, וואס דארט איז געשען.
 פאַרייכערט דער אוילאם און מוישקע דערציילט,
 פון פראַטים נאך פראַטים, ווי איינער געלט ציילט.

באטראכט מוישקע גוט אָט דאס שטעטל,
 צעפאלענע כורווע ניט מער,
 ס'קלאפט ניט קיין האַמער אין קוונע,
 אָן ארבעט איז נאָדל און שער.
 די קרעמלאך זיי זיינען פארשלאָסן,
 געשעפטן — זיי שטייען פארמאכט:
 אידלאַך געהויקערט אין דרייען,
 און פאנים איז שוואַרץ און פארטראכט.
 זאגט מוישקע צו זיינעם אַ כאווער:
 — מאַרגן גאַנץ פרי — און אין צוג!
 מע קען שוין דאס מער ניט דערלאזן,
 מע מוז עס דערציילן קאמיוג.
 מע מוז דא געפינען א מיטל:
 דאס שטעטל עס גויסעט און טויט:
 יאַטן — זיי האָבן קיין ארבעט,
 כאוויירים דאָך זיצן אן ברויט.
 זאל ארבעט געפינען זיך שנעלער,
 זאל נעמען אן/אנטייל קאמיוג!
 מאַרגן איך פרעג זיך בא קיינעם,
 מאַרגן גאַנץ פרי — און אין צוג...

V.

בארג ארוף בארג אראָפּ און וועג דארט עס דרייט זיך,
און פערדל אין וואָגן שלעפט מאסע און גייט זיך:
און ס'גייט נאך א אידל און טרייבט אָן דאָס
פערדל,

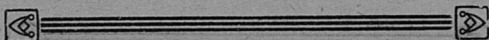
און טשמאַקעט מיט ליפן און שאַקלט מיט בערדל.
— גוט מארגן, רעב פעטער, וואוהין און פון
וואנען,

און וואָס דארט אין וועגל בא אײך איז פאראנען?
טוט אידל אַ שמייכל מיט וואָנסן און אויגן;
— גוט מארגן, גוט יאר אײך, און טוט זיך פארנייגן,
איך קום פון דערווייטנס פון סאמע צוקערניע,
א שטעטל א געניץ אין האמלער גופערניע.
געווען דארט, ווער מיינט איר, ניט האט קיין
פאריבל.

א באטלען, א שלעפער, א שאמעס אין שטיבל...
און דא אָף דער עלטער, כ'זע אידעלאך פארן,
האַט הארץ זיך פארביינקט שטארק נאך ווייץ און
נאך קארן.

האט עפעס געגעבן אַ צי אָף דער עלטער,
פון ארעמער שטעטל צו לאנקעס און פעלדער.
צי האב איך כאראָטע, כאלילע, וואס דעדט איר?
א זעלכענע פעלדער, א הימל, א וועטער!

און ערנסט איז יעדער, און יעדער פארשטייט:
 דאס שטעטל איז כּאָרעוּ און לעבט אין גרויס נויט,
 געענדיקט דערציילן נעמט לייבקע אַ וואָרט,
 אַ באַכער אַ שוסטער — און שטייט אוף פון ארט:
 — די אלטע פּאַרנאַסעס זיי האָבן קיין ווערט!
 כאַווייריס, דאס שטעטל באַקומען מוז ערד.
 פון ס'ניי מוז דאס שטעטל יעצט ווערן געבויט,
 זאל ערד זיין געאַקערט און געבן זאָל ברויט!

IV.

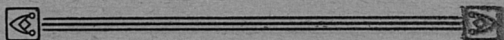
— זאָל פּויסטן זיך שטאַרקער פאַרשליסן,
 און רוקן זאל ווערן געגלייכט!
 כאַווייריס, איך קום אייך באַגריסן,
 מע טיילט אונז איין ערד זייער לייכט.
 ווערט פּריילאַך און לעבט אוף דאס שטעטל,
 און ליכטיקער ווערן די טעג:
 דער אויגאם ער רייסט זיך צו אַרבעט,
 דער אוילאם ער גרייט זיך אין וועג.
 און מוישקע עס לייכט אים דער פּאַגנים,
 און גרייט זיך אויך פאַרן אין קרים:
 און איידער זיך זעצן אין פּאַיעזוד
 באַקומט ער א צייכן פון „קים“.

עס מערן זיך שורעס נאך שורעס,
און טראקטאר ער ווערט אלץ ניט מיד;
נאך טראקטאר שפאנט שאמעס און זינגט זיך
אנ'ארבעטער ליד.

VI.

א גליק האט באשערט אונזער פריידקען דער שווארצער,
דער מיידל דער שלאנקער מיט צוויי לאנגע צעפ:
ס'האט דזשאינט אין קאָמונע א קו א האלאַנדקע
פון ערגעץ פון ווייטן געבראכט אין פארנאכט.
האט כעוורע גלייך גוירל געווארפן ביים פייער,
ווער קו זאל אפאסטוך פון מארגן אן זיין —
איז גוירל געפאלן אף פריידקען דער שווארצער.
מיט פאנים פארברוינטן און אויגן פון טרוים.
האט פריידקע א פייפל געמאכט פון א ווערבע,
פון זייד פון א שנור זיך געפלאַכטן א בייטש,
געווארן א כאווער מיט הונט דעם קודלאטן,
אין דרייען באגינען אוועק אפן פעלד.
האט פריידקע די קו ליב א צערטליכע ליב,
און פיטערט זי אויס אף די טוי פייכטע גראז;
אין מיידלאך א סאך זיינען פריידקען מעקאנע —
באשערט איר א גליק...

היינט האט עס א אידל א פערד מיט א וואגן!
האט ווען דאס א שאמעס געטאן גאר פארמאגן
א זעלכע נאכלאעס? איך גלויב בעעמונע,
עס נעמען זיך יאטן און ס'ווערט א קאמונע...

* * *

און נעכטיקער שאמעס גלייכט אויס זיינע פלייצעס.
א פאך מיטן בייטש און א צי מיט די לייצעס.
— וואס שטיי איך? אגוטן, כ'מוז דאך גלייך פארן.
ס'ווארטן כאוויירים שוין לאנג אף די קארן:
מארגן באגינען און אלע מיר גייען
די זאפטקע פעלדער מיט קארן פארזייען...

VI.

טוט טראקטאר א שפאן איבער פעלדער,
און רעדער זיי זינגען א ליד;
נאך טראקטאר עס גייט און עס פרייט זיך
א בארוועסער איד.

זאל ערגעץ וואו לאכן א סוינע,
און מיינען ס'איז מער ניט א שפיל:
מיד אקערן פעלדער מיט סימכע
און גייען צום ציל...

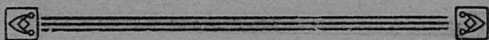

VIII.

מיט וואָס כאַפּט מען פּיש אין דעם טייכל?
 זאגט מױשקע: מע דארף מיט אַ ווענטקע;
 זאל שאַרף זיין און בױגיק און שפּיציק,
 און פּערדישע האַר דיין געשפּונען.
 נעמט מען אַ קעסטעלע ווערים אין שטילע
 פּאַרנאַכטן

און קלאַרע,
 ווען ס'טייכל איז רואיק און שפּילט זיך
 מיט לעצטע גינגאַלדענע שטראַלן.
 זעצט מען זיך שטיל אפּן ברעג אויס,
 און ווענטקע אין וואסער פּאַרשליידערט.
 און נאַרעשע פּישעלאַך קומען
 און טשעפען זיך אָן אַף דער ווענטקע.
 צעלאַכט זיך עס שלוימע דער גרויסער,
 אַ באַכער פּון דרייסיק און העכער,
 מיט שטראַליקע אויגן ווי בליצן און פּלינקע באוועגונג.
 — מױשקע, וואס דרייסטו אַ ספּאַדעק, כ'לעבן ניטא
 ווער זאל לאַכן.

אַ ווענטקע, וואס קאן שוין דארט פּאַנגען!
 און זיצן ביים טייכל און ווארטן
 ביז נאַרעשע פּיש וועלן קומען...

VII.

גרינע פעלדער, הויכע זאנגען.
זינגען פויגלאך, קלינגען קלאנגען:
טראלא-לא-לא קלינגען קלאנגען;
היי, עס וואקסן גאלדן- זאנגען!..

וועלן זאנגען ווערן גרעסער,
וועלן קומען יונגע דרעשער;
יונגע דרעשער, ניי- געבארן,
וועלן בינדן גארבן קארן.

גארבן קארן, שטיקער פייער,
וועלן לויכטן בא דעם שייער;
בריינגען וועט אַ דאָר א נייער
אַט די זאנגען באַ דעם שייער.

גרינע פעלדער, הויכע זאנגען,
זיינען מיידלאך דארט געגאנגען,
האַבן באכערים געפונען
ביי א קוואל און ביי א ברונען.

X.

עס באקט די זון; ס'איז הייס, עס ברענט.
 און שטראלן גאלדענע, ווי שפיון גליענדע
 צעשנייט די לופט.
 נאָר היינט איז שניט, אין פעלד ארויס
 איז שנייד-מאשין און אלט און יונג,
 מיט אָפן ברוסט, מיט הילכיק ליד,
 ארויס אין פעלד און סערפ אין האנט.
 די זון עס ברענט, און פלינקער סערפ,
 ווי זילבער שלאַנג צעשפאלט די לופט.
 און זאנג נאך זאנג, און גאַרב נאך גאַרב,
 ווי לויטער גאלד עס בלאנקט אָף פעלד.
 ניט קראַם און קלייט, ארשין און פונט,
 נאָר שנייד-מאשין און גאלדן-גאַרב!..
 ניט ענגע גאס און קליינע שטוב,
 נאר פרייע פעלד און הימל-בלא.
 און נייע ערד און שטארקער מוט
 פילט אָן דאס הארץ, מאכט רייך דאס בלוט.

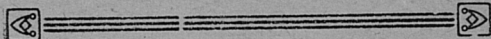

אויב פיש — איז אָן קונצן! טאָ זיי זיך מאטריאך
 און קריך ביון האלו אין דאָס וואסער
 מיט נעץ און מיט שיפל.
 און באכערס צוויי רעדן אָפעט מארגן באגינען,
 באגינען,
 נאָך איידער די זון אף די בערג וועט
 מיט שטראַליקע פינגער זיך טשעפען.
 און לופט וועט נאָך ווייס זיין און פייכטלאך,
 און גראָז וועט זיך וואשן אין טויען, —
 מארגן באגינען און ביידע צום סאָזשעלקע זאלן זיי
 קומען
 און פאנגען דארט פיש ביז נאָך מיטאָג...

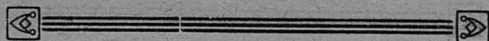
IX.

און הימל - בלאַ און פורפור רויט.
 דער טאָג פארגייט, דער טאג פארגייט.
 און ערגעץ וואו א פויגל שרייט,
 אין ערגעץ ווייט, אין ערגעץ ווייט...
 און קארן פעלד זי שטייט און טראכט,
 אוי ס'קומט אָן נאכט, און ס'קומט אָן נאכט.
 און רואיק ווערט דארט מיט אַ מאל,
 אַף בארג און טאָל' אַף בארג און טאָל...

יעצט שטייען שוין שפייכלערס מיט טוואיע געלאדן,
 און אלע מיר פילן, מיר האבן אַ באַדן...
 ניט לאנג נאך געארבעט, איין זומער אריבער,
 און דאך איז די ערד אונז אלץ ליבער און ליבער...
 און טראכט מען פון צוקונפט — איז כעוודע גאנץ
 זיכער.
 כאווייריס, מע בעט — קומט צו פארן, וואס גיכער!

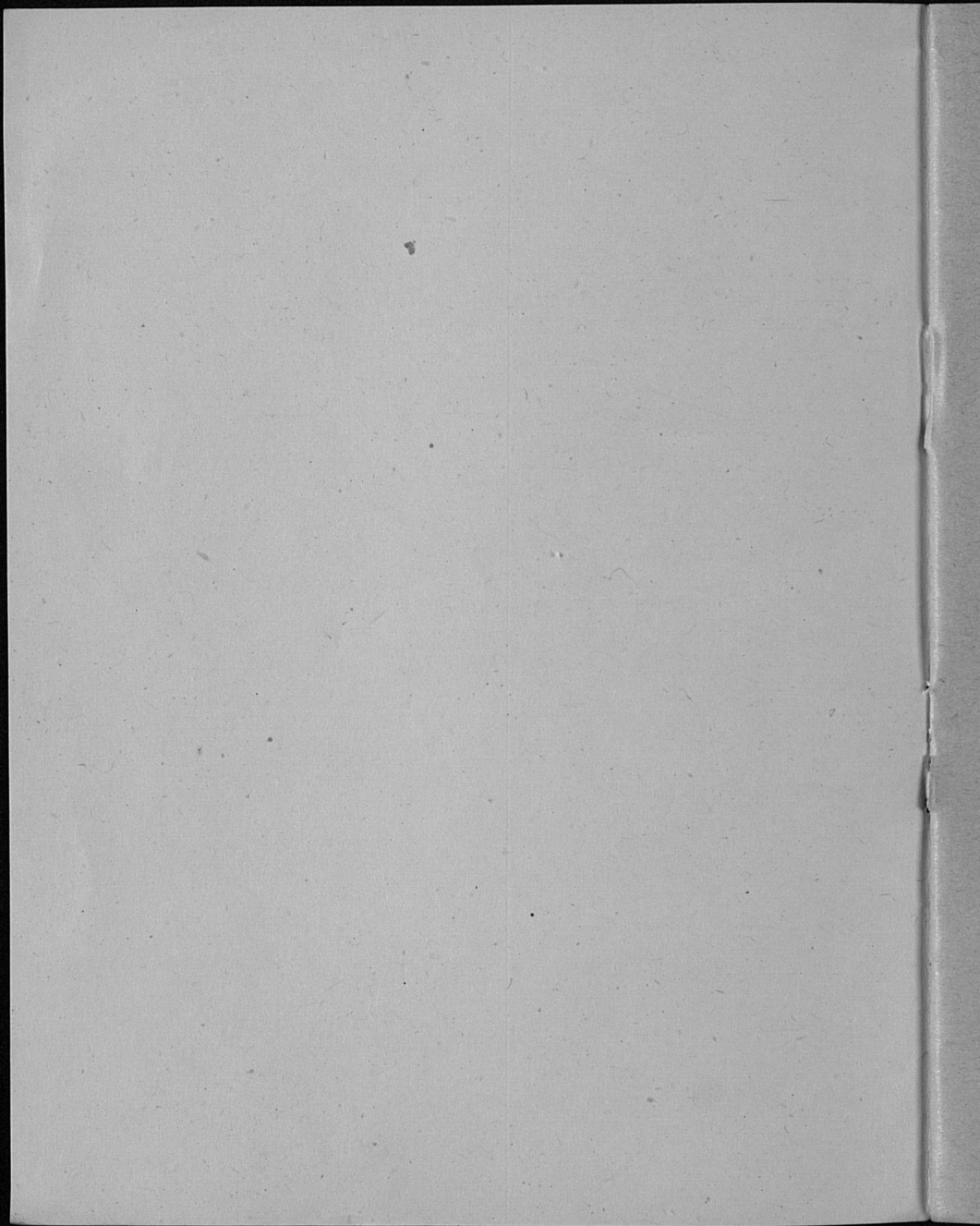
XI.

און זון ווען געווארן איז קילער און קילער.
 פון יאם האט געבלאזן א ווינטל אַ שטילער.
 א היילע אָן זאנגען איז פעלד שוין געשטאנען,
 נאָר עפעס פארבליבן איז נאך אַף באַשטאנען;
 האט מוישקע דערמאנט זיך אָן היים אָן דער
 אלטער.

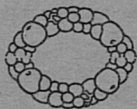
גענומען פאפיר און א פען און אַ האלטער,
 צו זיינע כאוויירים א בריוול געשריבן,
 כאוויירים, וואס זיינען אין שטעטל פארבליבן:
 — א זומער געארבעט, א זומער א לאנגן,
 מיט ליבע באשירמט אף פעלד יעדעס זאנגל.
 ס'האט הארץ זיך געשראקן — עס גייט ניט קיין
 רעגן.

און ווערט דאן פארפאלן דאס לעצטע פארמעגן!
 ס'האט הארץ זיך געטרייסלט — און בלייבט מען
 אין מיטן

דעם לעצטן פונק האפנונג די ערד וועט באשיטן...
 נאר אליץ איז געגאנגען מע דארף גאר ניט בעסער,
 ס'איז קארן געוואקסן אליץ גרעסער און גרעסער,
 פון קערנער פון שווערע האט ווייך זיך געבויגן,
 פון סימכע האט שטענדיק געפינקלט די אויגן.

Exp.

K3175

פריז 10 קאפ.